

Ks. dr hab. Stanisław Pisarek

(24 III 1929 – 18 IX 2009)*

Stanisław Pisarek urodził się 24 marca 1929 r. w Pawłowicach Śląskich, w powiecie pszczyńskim. Jego rodzice to Józef (1882-1972) i Maria z domu Krosny (1890-1940). Ojciec był rolnikiem i spółdzielcą, przed II wojną światową prezesem Kółek Rolniczych na Śląsku, a od 1938 r. posłem na Sejm II Rzeczypospolitej V Kadencji z powiatów Pszczyna i Rybnik. Stanisław przyszedł na świat jako dziesiąte dziecko w rodzinie. Dzieci były wychowywane w duchu patriotyzmu oraz przywiązania do ojczystej tradycji i wartości religijnych. Dzieciństwo i wczesną młodość przeżył w domu rodzinnym. Jego młodość przypadła na czas okupacji hitlerowskiej i początki nowego powojennego systemu politycznego i społecznego. Po wojnie kontynuował naukę, uzyskując 7 czerwca 1949 r. maturę w Państwowym Gimnazjum i Liceum Koedukacyjnym im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie.

Po maturze wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego należącego do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Studia teologiczne i przygotowanie do kapłaństwa (1949-1954) odbywały się w bardzo trudnych dla Kościoła katolickiego w Polsce latach stalinizmu. Święcenia kapłańskie otrzymał 29 czerwca 1954 r. w Piekarach Śląskich z rąk bp. Zdzisława Golińskiego z Częstochowy, ponieważ biskupi katowiccy byli wtedy na wygnaniu.

Ksiądz Stanisław Pisarek został skierowany do pracy duszpasterskiej, pełniąc w latach 1954-1960 funkcję wikarego oraz katechety w szkołach średnich i zawodowych. Pracował w parafii Wniebowzięcia NMP w Rojcy-Radzionkowie (1954-1955), parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Brzozowicach-Kamieniu (1955-1957), jako katecheta w Czechowicach-Dziedzicach (1957-1958) oraz w parafii Opatrzności Bożej w Katowicach-Zawodziu (1958-1960). Następnie został skierowany na dalsze studia, odbywając je w latach 1960-1963 na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie w 1963 r. uzyskał magisterium i licencjat, a także – przez pewien czas istniała wtedy taka możliwość¹ – licencjat nauk biblijnych. Podczas studiów na KUL-u ukazały się jego pierwsze publikacje, a mianowicie dwie recenzje książek obcojęzycznych i pięć artykułów popularnonaukowych na łamach katowickiego „Gościa Niedzielnego”. W 1967 r. przedstawił rozprawę doktorską

* Artykuł ks. prof. dr. hab. W. Chrostowskiego zamieszczony w ZN SBP 7/2010, s. 435-440.

¹ Zob. J. Łach, *Próba zorganizowania egzaminów bakalaureatu i licencjatu w zakresie nauk biblijnych w Polsce*, Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Bibliistów Polskich 2/2005, s. 329-336.

Winy krzew w Ewangelii św. Jana, napisaną pod kierunkiem ks. doc. dr. hab. Feliksa Gryglewicza i na jej podstawie uzyskał doktorat z teologii w zakresie biblistyki.

W roku akademickim 1966/1967 ks. dr Stanisław Pisarek rozpoczął wykłady Pisma Świętego w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, którego siedziba mieściła się w Krakowie, w 1980 r. zostało ono przeniesione do Katowic. W 1971 r. został prefektem i kierownikiem studiów, zaś w latach 1974-1982 pełnił funkcję wicerektora WSSD. Był wykładowcą seminaryjnym i wychowawcą alumnów do 2001 r., czyli przez 35 lat. W roku akademickim 1971/1972 podjął wykłady w Instytucie Liturgicznym przy Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie. W latach 1972-1974 wykładał Nowy Testament na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu. W pierwszym semestrze roku akademickiego 1989/1990 wykładał też Nowy Testament w Wyższym Seminarium Duchownym Księżych Salwatorianów w Bagnie, koło Wrocławia. W latach 1968-1990, na które przypadła intensywna praca dydaktyczna, ukazało się kilkanaście publikacji. Pod jego kierunkiem powstało ok. 50 prac magisterskich i magistersko-licencjackich. W tym czasie powierzano mu również inne zadania: od 1974 r. był redaktorem „Gościa Niedzielnego”, od 1975 r. egzaminatorem synodalnym z zakresu Biblii, od 1982 r. cenzorem publikacji o treści religijnej. W latach 1976-1990 należał do komitetu redakcyjnego „Śląskich Studiów Historyczno-Teologicznych”, zaś od 1998 r. był konsultantem naukowym periodyku „Scriptura Sacra” wydawanego przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego.

W latach 1982-1983 ks. dr Stanisław Pisarek przebywał w Johann-Adam-Möhler Institute w Paderborn, gdzie kontynuował zbieranie materiałów i przygotowywanie habilitacji. W 1987 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy *Cierpliwa wytrwałość. Hypomoné i hypoménein w Nowym Testamencie*, przedstawionej na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W lecie 1989 r. uczestniczył w chrześcijańsko-żydowskim seminarium naukowym w Spertus College of Judaica w Chicago. Od tego czasu datuje się jego szczególne zainteresowanie problematyką dialogu Kościoła z Żydami i judaizmem. W 1996 r. został włączony w prace Komitetu Episkopatu Polski do spraw Dialogu z Judaizmem. W tym okresie napisał kilka znaczących publikacji poświęconych różnym wydarzeniom i problemom dialogu chrześcijańsko-żydowskiego, brał również systematycznie udział w organizowanym od 1998 r. Dniu Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce, dbając o oprawę biblijną i liturgiczną obchodów w Katowicach oraz angażując studentów i alumnów do śpiewów i recytacji tekstów biblijnych w oryginale hebrajskim.

8 maja 1989 r. ks. dr hab. Stanisław Pisarek otrzymał w Papieskiej Akademii Teologicznej stanowisko docenta, a sześć lat później, 8 maja 1995 r., nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Przejście na emeryturę w 1999 r. nie oznaczało zaprzestania działalności dydaktycznej, ponieważ jesienią tegoż roku podjął wykłady z teologii biblijnej i apostołatu biblijnego w Instytucie Teologicznym św. Jana Kantego w Bielsku-Białej, gdzie pracował niemal do śmierci. Gdy w 2001 r. na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach utworzono Wydział Teologiczny, ks. dr hab. Stanisław Pisarek podjął w nim wykłady z teologii biblijnej, prowadził też seminarium naukowe z Nowego Testamentu.

W długiej pracy dydaktycznej wykładał biblijny język grecki, wstęp do Pisma Świętego, egzegezę Dziejów Apostolskich oraz Listów św. Pawła i Listów katolickich. Praca naukowo-dydaktyczna szła u niego w parze z czynnym uczestnictwem w życiu naukowym w kraju i zagranicą. Brał systematycznie udział w dorocznych sympozjach biblistów polskich, a także w wielu spotkaniach i konferencjach międzynarodowych. Od 1966 r. był członkiem Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, w 1998 r. został członkiem Studiorum Novi Testamenti Societas, a w 2004 r. członkiem Stowarzyszenia Biblistów Polskich.

Na ogłoszony drukiem dorobek naukowy ks. dr hab. Stanisław Pisarka składa się ok. 200 publikacji. Koncentrują się one wokół kilku zagadnień: egzegeza Ewangelii według św. Jana, teologiczna problematyka „cierplivej wytrwałości”, *Wirkungsgeschichte* jako nowa metoda badań nad Biblią, tytuły chrystologiczne oraz refleksja nad pierwszymi wspólnotami chrześcijańskimi według świadectwa Nowego Testamentu. Ważne miejsce zajmują także liczne sprawozdania i relacje z odbytych spotkań naukowych, w tym kolejnych sympozjów biblistów polskich.

W uznaniu za swoje zasługi ks. dr hab. Stanisław Pisarek otrzymał w 1995 r. godność kościelną Kapelana Jego Świątobliwości; w 1999 r., w ramach XXVII Edycji, Stowarzyszenie „Civitas Christiana” przyznało mu Śląską Nagrodę im. Juliusza Ligonia; w 2003 r. otrzymał medal „Za Zasługi dla Gminy Pawłowice”; w 2004 r., bibliści polscy uhonorowali go okolicznościową księgą pamiątkową zatytułowaną *Miłość wytrwa do końca (1Kor 13,7)*.

Według świadectwa przyjaciela, ks. dr. hab. Józefa Kozyry, „był człowiekiem niezwykle towarzyskim. Lubił spotkania przyjaciół – księży i świeckich. Był szeroko otwarty na świat i jego problemy. Dużo dyskutował, szukając rozwiązań w oparciu o autorytety i mądre publikacje. Posiadał ogromny zbiór książek, aktualizując zakupy najnowszych wydań. Cały swój księgozbiór ofiarował dla biblioteki seminaryjnej do użytku kleryków WSSD w Katowicach”; oraz: „Kochał świat. Podziwiał piękno przyrody. Lubił wyjazdy krajoznawcze i

spacery po parku. Kochał Boga i ludzi. Był moim wielkim przyjacielem. Spotykaliśmy się często. Gościnność i otwartość ks. prof. Stanisława znana była każdemu, kto się z nim zetknął. Pomagał, jak tylko mógł, również w tłumaczeniu tekstów naukowych na język niemiecki, który znał świetnie jeszcze z dzieciństwa”.

Książd dr hab. Józef Kozyra wspomina: „Ks. prof. dr hab. Stanisław Pisarek jeszcze przed wakacjami letnimi 2009 r. był pełen życia i planów na przyszłość”. Od lipca stan jego zdrowia gwałtownie się pogorszył i w szpitalu w Jastrzębiu Zdroju poddał się operacji chirurgicznej. Wydawało się, że wraca do zdrowia, obiecując kontynuować wykłady w Bielsku Białej, „jak tylko się trochę wzmocnię”. Przygotowywał się też do uczestnictwa w 47. Sympozjum Biblistów Polskich oraz do kolejnego spotkania członków Studiorum Novi Testamenti Societas w Wiedniu. Przez ostatnie tygodnie przed śmiercią przebywał u swego bratanka w Pawłowicach Śląskich. Podczas odwiedzin mówił, że „teraz jest uczestnikiem cierpienia Chrystusa, ale wkrótce będzie uczestnikiem Jego chwały zmartwychwstania”.

Pogrzeb ks. dr. hab. Stanisława Pisarka, który odbył się 22 września 2009 r., zgromadził ponad 200 kapłanów i rzesze świeckich. Tego dnia w Olsztynie odbywało się 47. Sympozjum Biblistów Polskich. Modliliśmy się wspólnie w jego intencji, zaś przedstawicielem SBP na jego pogrzebie był ks. dr hab. Artur Malina, uczeń i wychowanek Zmarłego.

Ks. dr hab. Stanisław Pisarek został pochowany na cmentarzu parafialnym w rodzinnych Pawłowicach Śląskich, swojej „małej ojczyźnie”, którą tak bardzo umiłował i dokąd udawał się w każde święta i wakacje z posługą duszpasterską.

Ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, SBP I

Źródła:

1. Ks. Stanisław Pisarek, *Biogram – XI 2003*, ss. 3.
2. W. Chrostowski (zebr. i oprac.), *Dzieci jednego Boga. Praca zbiorowa uczestników seminarium naukowego w Spertus College of Judaica w Chicago (1989)*, Kościół a Żydzi i Judaizm 2, Warszawa 1991.
3. *Pisarek Stanisław ks.*, w: G. Polak, *Kto jest kim w Kościele?* Katolicka Agencja Informacyjna, Warszawa 1999, s. 288.
4. *Pisarek Stanisław*, w: T. Gadacz, B. Milerski (red.), *Religia. Encyklopedia PWN*, t. 8, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2003, s. 134.

5. W. Chrostowski, *Ks. prof. dr hab. Stanisław Pisarek*, w: tenże (zebr. i oprac.), *Miłość wytrwa do końca. Księga pamiątkowa dla Księdza Profesora Stanisława Pisarka w 50. rocznicę święceń kapłańskich i 75. rocznicę urodzin*, Warszawa 2004, s. 9-14.

6. B. Strzałkowska (oprac.), *Bibliografia prac ks. prof. dr hab. Stanisława Pisarka*, w: *tamże*, s. 15-34.

7. S. Pisarek, *Moja współpraca z „Gościem Niedzielnym” 1961-2004*, *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich* 4/2007, s. 289-299.

8. *Pisarek Stanisław ks. dr hab.*, *Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich* 6/2009, s. 167-168.

9. J. Kozyra, *Ks. prof. dr hab. Stanisław Pisarek wszedł do radości swego Pana (1929-2009)*, wydruk komputerowy, listopad 2009, ss. 6.